

Iritsi da UEU

Uztailaren 6an
hasiko dira
jardunaldiak
Miarritzen

Udako Euskal Unibertsitateak (UEU) iaz ospatu zuen bere 25. urteurrena⁽¹⁾. Joan den urteko uztailean antolatu ziren 25. aldiz udako ikastaroak, eta horren harira⁽²⁾ ospakizun ekitaldi bat ere antolatu

zuten. Nolanahi ere, artean⁽³⁾ mende laurdena betetzeko urtebete geratzen zitzaion UEUri, 1973an egin baitzituen euskal unibertsitateak lehendabiziko urratsak. Urte bat gora edo behera, UEUren lehenengo ikastaroak Donibane Lohizunen egin zirenetik hona, unibertsitatea nabarmen hazi⁽⁴⁾ da, eta urte hauetan guztietan milaka lagunek euskaraz ikasteko aukera izan dute hari esker. Aurten ere hala izango da.

1973ko abuztuan egin ziren Udako Euskal Unibertsitatearen estreineko⁽⁵⁾ ikastaroak Donibane-Lohizuneko Maurice Ravel lizeoan. Dena dela, ekimen hura ez zen hutsetik⁽⁶⁾ sortu; eta bazituen aurrerakinak⁽⁷⁾. 1970etik aurrera Euskal Kulturaren Astea egiten zuten udan Baionan, eta hark gero eta indar handiagoa zuenez, beste pauso bat ematea erabaki zuten antolatzaileek. Karlos Santamaria izan zen, hain zuzen ere, kultur aste hura Udako Euskal Unibertsitate bihurtzea proposatu zuena. Katalanek udako unibertsitatea antolatzen zuten garai hartan Ipar Katalunian, eta hura eredu⁽⁸⁾ gisa hartuta, Udako Euskal Unibertsitatea sortzeko ahaleginean hasi ziren Jean Haritzelhar eta Piarres Xarriton, Kultur Astearen antolatzaileak.

Euskaltzale⁽⁹⁾ horien lanak emaitzak eman zituen, eta 1973ko udan abian jarri zen UEU. Lehenengo urte hartan 80 bat ikaslek hartu zuten parte ikastaroetan, eta gaur egun ez bezala, guztiak saio⁽¹⁰⁾ guztietara joan ziren. Irakasleak ere ez ziren nolanahikoak⁽¹¹⁾ izan 1973ko ekitaldian: Ibon Sarasola, Jose Ramon Etxebarría, Anjel Lertxundi, Juan San Martín, Koldo Mitxelena, Jean Louis Davant, Telesforo Monzon... UEUn ikastaroak eman zituzten guztiak pisu handiko pertsonak ziren euskalgintzaren eremuan⁽¹²⁾.

Bi urte geroago Donibane-Lohizune utzi, eta Uztaritzera egin zuen jauzi⁽¹³⁾ UEUK, eta urte hartan finkatu zituen bere helburuak unibertsitateak. Orduko deklarazioak «Euskal Uniberti-

tate nazionala, herritarra eta euskalduna» sortzea beharrezkotzat jotzen⁽¹⁴⁾ zuen.

Urte hartan bertan Franco diktadorea hil zen Espainian, eta horrek ere eragina izan zuen

UEUrengan. Ordura arte, Arabako eta Gipuzkoako unibertsitate-eskolak eta fakultateak Vallaholideko Unibertsitatearen menpe zeuden, eta Leioan zegoen unibertsitateak Bizkaira mugatzen zuen bere eragina. Egoera hori ikusita, UEUK unibertsitate egitura⁽¹⁵⁾ aldatzeko deia egin zuen, eta horri lotuta, Euskal Herri osorako unibertsitate barruti⁽¹⁶⁾ bakarra eskatu zuen.

Dena den, UEUren nahia⁽¹⁷⁾ ez zen bete, eta Euskal Herriko Unibertsitatea sortu arren, ez zen Euskal Herri osokoa izan. Arabako eta Gipuzkoako fakultateak Leioako Unibertsitatearekin elkartu, eta Euskal Autonomia Erkidegoko (EAE) barruti unibertsitarioa osatu zuten. Ipar Euskal Herriak ez zuen tokirik izan EHUn, eta ezta Nafarroak ere.

